

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра садово-паркового господарства

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Гарант освітньої програми

Пушка
І. М. Пушка

" 01 " 09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи містобудування

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

Освітня програма: Садово-паркове господарство

Факультет: лісового і садово-паркового господарства

Умань – 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи містобудування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 206 «Садово – паркове господарство» освітньої програми «Садово – паркове господарство» ОР «Бакалавр». – Умань: Уманський НУС, 2021. 13 с.

Розробники: Тисячний Олег Петрович, старший викладач, кандидат с.-г. наук

 Тисячний О.П.

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри садово-паркового господарства
Протокол від «30» серпня 2021 року № 1.

Завідувач кафедри садово-паркового господарства

 (Величко Ю.А.)
(підпис)
«30» серпня 2021 року № 1

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від «01» вересня 2021 року № 1.

Голова (Шемякін М.В.)
(підпис)
«01» вересня 2021 року № 1

© УНУС, 2021 рік
©Тисячний О.П., 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	20 аграрні науки та продовольство	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 206 садово – паркове господарство	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		3-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4		Освітній рівень перший (бакалаврський) Освітня програма садово-паркове господарство	Лекції
	16 год.		6 год.
	Практичні, семінарські		
	14 год.		6 год.
	Лабораторні		
	год.		год.
	Самостійна робота		
	60 год.		78 год.
	Навчальна практика		
	год.		год.
	Індивідуальні завдання :		
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – ознайомити студентів з основами містобудівного проектування та місцем ландшафтного планування в його структурі. Дисципліна «Основи містобудування» повинна сформувати у майбутніх фахівців містобудівну свідомість та системне мислення при розв'язуванні наукових та практичних завдань ландшафтно-архітектури.

Завдання вивчення дисципліни є набуття професійних знань у сфері містобудування, розуміння сучасних та перспективних проблем містобудування у зв'язку із здійсненням діяльності у садово-парковому господарстві.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: для успішного засвоєння матеріалу по основам містобудування необхідні знання ряду інших дисциплін. Дисциплінами, вивчення яких забезпечує основи містобудування є геодезія, історія архітектури та містобудування, історія садово-паркового мистецтва, історія стилів садово-паркового мистецтва, основи архітектурної композиції і проектно-графіки. Дисциплінами, вивчення яких забезпечується основами містобудування є консервація, реставрація та реконструкція садово-паркових об'єктів, дизайн ландшафтів, рекреаційні композиції, садово-паркові композиції.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтно-архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- навички здійснення безпечної діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння планувати та організовувати свою професійну діяльність;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації

компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо);

- здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства;
- здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства;
- здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства;
- здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.

Програмні результати навчання:

- аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму;
- прагнути до самоорганізації та самоосвіти;
- проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію;
- розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності;
- координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві;
- планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві;
- результативно працювати у колективі;
- організувати результативні та безпечні умови праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1. Розвиток містобудівних теорій.

Тема 1. Вступ.

Мета і завдання дисципліни. Розвиток містобудівних теорій.

Тема 2. Системи розселення.

Планувальна організація території. Системи поселень. Міські агломерації. Транскордонні регіони.

Модуль II

Змістовий модуль 2. Міські та сільські поселення

Тема 1. Міські та сільські поселення.

Територіальний розвиток міст. Приміська зона. Планувальна структура міст. Особливості планування малих поселень. Правила використання та забудови території населених пунктів.

Тема 2. Сельбищні території.

Планувальна організація сельбищних територій. Східчаста система культурно-побутового обслуговування населення міста. Основні структурні елементи сельбищної території. Планувальна структура житлового кварталу (мікрорайону). Планувальні прийоми забудови кварталів і мікрорайонів. Система проїздів мікрорайону (кварталу).

Змістовий модуль 3. Виробничі території.

Тема 1. Виробничі території.

Планувальна організація виробничих територій. Технопарки і технополіси.

Змістовий модуль 4. Озеленені території.

Тема 2. Озеленені території.

Комплексна зелена зона. Парки, сади, сквери, бульвари.

Модуль III

Змістовий модуль 5. Транспорт у місті

Тема 1. Система об'єктів обслуговування.

Організація громадського обслуговування. Установи і підприємства обслуговування.

Тема 2. Система транспорту.

Міжміський транспорт. Міський транспорт. Вулично-дорожня мережа. Автостоянки і гаражі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
л		п	інд	с.р.	л		п	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль I										
Змістовий модуль 1. Розвиток містобудівних теорій										
Тема 1. Вступ.	12	2			10					
Тема 2. Системи розселення.	10	2	2		6	13	2	2		9
Разом за змістовним модулем 1	22	4	2		16	13	2	2		9
Модуль II										
Змістовий модуль 2. Міські та сільські поселення										
Тема 1. Міські та сільські поселення	9	2	2		5	17	2			15
Тема 2. Сельбищні території.	8	2	2		4					
Разом за змістовним модулем 2	17	4	4		9	17	2			15
Змістовий модуль 3. Виробничі території										
Тема 1. Виробничі території.	10	2	2		6	18		4		14
Разом за змістовним модулем 3	10	2	2		6	18		4		14
Змістовий модуль 4. Озеленені території										
Тема 1. Озеленені території.	15	2	2		11	17	2			15
Разом за змістовним модулем 3	15	2	2		11	17	2			15
Модуль III										
Змістовий модуль 5. Транспорт у місті										
Тема 1. Система об'єктів обслуговування.	14	2	2		10	19				19
Тема 2. Система транспорту	12	2	2		8	8				8
Разом за змістовним модулем 5	26	4	4		18	27				
Усього годин	90	16	14		60	90	6	6		78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Історія містобудування	2	
2.	Поняття «містобудування»	2	2
3.	Чисельність населення	2	
4.	Класифікація міських та сільських поселень	2	
5.	Планувальні структури міст	2	4
6.	Зовнішній транспорт	2	
7.	Озеленення населених пунктів	2	
	Разом	14	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Курортно-рекреаційні системи	5	10
2.	Курортні зони	10	5
3.	Зони відпочинку і туризму	7	6
4.	Природно-заповідні форми	8	11
5.	Інженерна підготовка території	5	14
6.	Інженерне обладнання території	6	9
7.	Охорона навколишнього середовища	7	12
8.	Економіка розвитку поселень	7	6
9.	Інформаційні системи в містобудуванні	5	5
	Разом	60	78

7. Індивідуальні завдання

Орієнтована тематика рефератів для індивідуальної роботи студентів.

1. Містобудівний кадастр.
2. Кадастровий план.
3. Банк містобудівних даних.
4. Моделювання містобудівних об'єктів.
5. Техніко-економічне обґрунтування містобудівних вирішень.
6. Грошова оцінка земель населених пунктів.

7. Енергоефективність містобудівних рішень.
8. Раціональне використання території.
9. Економіка житлової забудови.
10. Міське господарство.
11. Соціально-економічна база розвитку міст.
12. Захист навколишнього середовища від забруднення.
13. Еколого-містобудівна оцінка території.
14. Енергопостачання.
15. Водопостачання та каналізація.
16. Рекультація порушених територій.
17. Заходи на території з карстом.
18. Протиселеві заходи.
19. Заходи на території, складеній просадними ґрунтами.
20. Протизсувні заходи.
21. Протиерозійний захист.
22. Берегозакріплювальні заходи.
23. Захист прибережних територій від затоплення та підтоплення.
24. Пониження рівня ґрунтових вод.
25. Інженерна підготовка території до будівництва.
26. Містобудівні теорії.
27. Структура містобудівної діяльності.
28. Об'єкт містобудівної теорії та проектування.
29. Структура містобудівних об'єктів.
30. Теорії містобудування в структурі містобудівної діяльності.
31. Генеральний план міста.
32. Вибір території для населеного пункту.
33. Визначення перспективної чисельності населення.
34. Планувальна структура населених пунктів.
35. Ієрархія містобудівних систем.
36. Типологія містобудівних об'єктів.
37. Програма та мета розвитку містобудівних об'єктів.

38. Містобудівна організація території.
39. Планувальна організація містобудівних систем.
40. Розділи містобудівної теорії.
41. Функціонально-містобудівний аналіз.
42. Композиційно-містобудівний аналіз.
43. Структура містобудівних знань.
44. Розміщення містобудівних об'єктів.
45. Передпроектний аналіз території.
46. Територіально-планувальні розділи містобудівної теорії.
47. Естетичні основи містобудівної теорії.
48. Інженерно-технічні основи містобудівної теорії.
49. Екологічні основи містобудівної теорії.
50. Соціально-економічні основи містобудівної теорії.
51. Позаселітебні зони міста.
52. Система озеленених територій.
53. Громадський центр міста.
54. Селітебна зона міста.
55. Планувальна структура та розвиток міст.
56. Загальні питання планування міст.
57. Основи регіонального розселення та районного планування.
58. Містобудівна організація території.
59. Типологія містобудівних об'єктів.
60. Структура та об'єкт містобудівної діяльності.

8. Методи навчання

Методи контролю: поточне тестування, самостійні завдання у вигляді описової роботи, модульні контрольні завдання після кожного модуля.

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним, дистанційним та проблемним методами навчання.

Лекції проводяться з використанням технічних засобів навчання і супроводжуються демонстрацією схем, відомостей і таблиць. На практичних заняттях розв'язуються завдання, наближені до реальних виробничих задач. Самостійна підготовка студентів з вивчення дисципліни передбачає виконання зазначених вище завдань самостійної роботи методом опрацювання базової,

допоміжної навчальної та навчально-методичної літератури, виконання графічних, розрахункових, розрахунково-графічних робіт.

Для досягнення мети і завдань вивчення дисципліни студентам надаються індивідуальні консультації, проводяться пояснення окремих питань, бесіди, дискусії.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в за допомогою оцінки правильності та якості виконання поставлених завдань.

Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки завдань з самостійної роботи та захисту розглянутих в них питань.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Методи контролю

Методи контролю: поточне тестування, самостійні роботи. Основною формою контролю засвоєння дисципліни є іспит. Після завершення вивчення навчального матеріалу в межах кожного змістовного модуля проводиться контроль знань у вигляді тесту, розробленого в системі MOODLE. Хід виконання індивідуальних завдань систематично контролюється викладачем під час занять.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Навчальна дисципліна передбачає залік, де нижче описано критерії та шкала оцінювання знань і умінь студентів, розподіл балів, що присвоюються студентами за різні види робіт (для заліку – 100 балів протягом семестру)

Шкала оцінювання навчальної діяльності студентів

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	100
T1,T2	T3	T4	T1	T1,T2	
25	15	20	15	25	

T1,T2 – теми змістовних модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, РГР, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, методичні розробки до проведення практичних занять, навчальні посібники, нормативні документи, ілюстративні матеріали.

1. Заморський О.О. Методичні рекомендації до виконання практичних занять з дисципліни «Основи містобудування» для здобувачів вищої освіти спеціальності 206 «Садово – паркове господарство» освітньої програми «Садово – паркове господарство» / О.О. Заморський. – Умань: УНУС, 2018. – 40 с.

2. Заморський О.О. Методичні рекомендації для виконання контрольних робіт з дисципліни «Експлуатація садово – паркових об'єктів» для здобувачів вищої освіти спеціальності 206 «Садово – паркове господарство» освітньої програми «Садово – паркове господарство» / О.О. Заморський. – Умань: УНУС, 2016. – 12 с.

12. Література Базова

1. Фомін І.О. Основи теорії містобудування / І.О. Фомін. – К.: Наук. думка, 1997. – 191 с.
2. Бабаєв В.М. Проектування міських територій. Ч. I / В.М. Бабаєв, В.Т. Семенов, Т.Д. Рищенко, І.Е. Линник, О.С. Безлюбченко, Н.В. Мороз, Т.М. Апатенко, Т.В. Жидкова, С.М. Гордієнко, О.В. Завальний, Ю.І. ГайкоТ.О. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. – 450 с.
<https://core.ac.uk/download/pdf/187725644.pdf>
3. Бабаєв В.М. Проектування міських територій. Ч. II / В.М. Бабаєв, Т.Д. Рищенко, О.В. Завальний, І.Е. Линник, Т.О. Черноносова, О.А. Ткачук, Ю.І. Гайко, Н.В. Мороз. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. – 544 с.
<http://ep3.nuwm.edu.ua/17398/>
4. Безлюбченко О.С. Планування і благоустрій міст / О.С. Безлюбченко, О.В. Завальний, Т.О. Черноносова: навч. посібник. – Харків : ХНАМГ, 2013. – 191 с.
<https://core.ac.uk/download/pdf/11328791.pdf>

Допоміжна

5. Линник І. Е. Інженерна підготовка територій населених місць / І. Е. Линник. – Харків: ХНАМГ, 2004. – 337 с.
<https://core.ac.uk/display/11312849>
6. Ліпянін В. А. Інженерна підготовка і благоустрій міських територій / В. А. Ліпянін, І. В. Стародуб. – Рівне: НУВГП, 2015. – 293 с.
<http://ep3.nuwm.edu.ua/9771/>
7. Ткачук О. А. Міські інженерні мережі / О. А. Ткачук. – Рівне : НУВГП, 2015. – 412 с.
<http://ep3.nuwm.edu.ua/3674/>
8. Безлюбченко О.С. Урбаністика / О.С. Безлюбченко, О.В. Завальний. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015. – 274 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про основи містобудування»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>
2. Земельний кодекс України
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
3. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
4. Закон України «Про благоустрій населених пунктів»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15#Text>
5. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»
https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/b_2_2_12/1-1-0-1802
6. ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування і забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій»
https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_b_2_2_5_2011/1-1-0-1033

14. Зміни у робочій програмі на 2021 рік.

У порівнянні з попереднім навчальним роком кількість годин відведених на лекції та кількість годин відведених на практичні заняття не змінилась.